

Individuálna výročná správa

Obce Ložín

za rok 2013

Ing. Ján Šimko
starosta obce

1. Základná charakteristika Obce Ložín

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Geografické údaje

Susedné mestá a obce : Obec Bánovce nad Ondavou a Obec Bracovce

Demografické údaje

Počet obyvateľov : 810

Národnostná štruktúra : slovenská národnosť

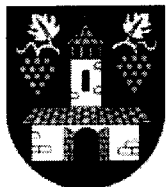
Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci : 68 obyvateľov

Symboly obce

Erb obce : Symboly obce

Erb, spolu s pečatňou a vlajkou, predstavujú trojicu základných symbolov obce. Vzhľadom na skutočnosť, že sa z minulosti nezachoval taký pečaťný symbol, ktorý by bol jedinečný, a teda spĺňal by na skutočný erb kladenú heraldickú požiadavku, aby bolo každé znamenie jedinečné, a teda mohlo plniť identifikačnú funkciu, je vhodné siahnuť do histórie obce a tam hľadať primeraný motív, ktorý by sa stal erbovým symbolom obce.

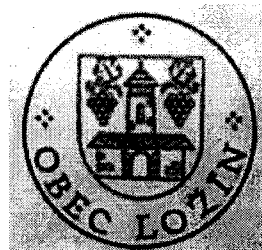


Centrom obce Ložín je popri ceste len 200 m dlhé a v strede 50 m široké priestranstvo. Časť z neho bola obohnaná palisádou, ktorej zostatok sa zachoval v školskom dvore. V strede obce kolmo na cestu stál začiatkom 12. storočia kamenný románsky kostol spred r. 1260 a prestavaný i

podopretý piliermi i vežou z r. 1896. Je postavený na prastarej mohyle. Naproti kostolu stála kamenná pôvodne veľkomoravská pevnosť s jeden meter širokými základmi, ktorých zvyšky sa zachovali pod úrovňou terénu so stúhňou pod domom Jána Vaľu. Smerom na západ od hradiska je čas Záhumeňky so šiestimi parcelami, na ktorých bývali dvorníci: Mondokovci, Lovci, Eštokovci (vinohradníci), Semešovci (strážcovia hradišťa na veži), Mlynárovci a Kováčovci.

Z uvedeného vyplýva, že historicky a heraldicky najvhodnejší motív erbu obce Ložín je kamenná veža, obohnaná ochranným múrom, upozorňujúca na strážnu funkciu ložínskeho hradiska. Tento motív je obohatený o dva strapce hrozna, čo v heraldickej interpretácii treba považovať za tzv. hovoriaci symbol. Ten upozorňuje na pomenovania obce, pretože názov obce je odvodený zo staroslovenského slova LOZA, čo znamená hrozno.

Vlajka obce pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej 1/6, modrej 2/6, bielej 1/6, a modrej 2/6. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny listu vlajky.



História obce

Obec leží uprostred žirnej Východoslovenskej nížiny, asi 14 km juhozápadne od okresného mesta Michalovce. Najbližšie hory - na západe Slanské vrchy, na severovýchode hrebene Vihorlatu - ju pozdravujú iba ako modravé ohraničenie horizontu. Aj najbližší, sčasti zalesnený celok - široký Pozdišovský chrbát, od severu postupne klesajúci popri Ondave, dosiahol úroveň rieky ešte pred Bánovcami, takže v chotári nieto väčšieho prevýšenia ako 18 metrov. Najvyšší bod v strede obce dosahuje výšku 118, kým miesto najnižšej preliachiny výšku 100 metrov nad morom. Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 9 C, ročné zrážky okolo 650 mm.



Východnú časť chotára tvorí úrodná pôda Malčickej sprašovej tabule, západnú rovná niva Ondavy, čo ho priam predurčovalo pre poľnohospodárske využitie. Chotár bol preto postupne odlesnený. Po mohutných lužných a dubových lesoch ostali len nepatrné zvyšky, najmä v SZ časti a popri rieke. Pripomínajú ich iba chotárne názvy ako U dubíkoch, Olchov, Ridziny, Stará chrast - odkiaľ priekupníci rozpredávali posledné obrovské duby ešte v minulom storočí a ďalšie.

Zem, ktorá ako najtrvalejšia kronika uchováva údaje o živote v uplynulých vekoch, v našom chotári svoje tajomstvá archeológom ešte neotvorila. Nálezy z okolitých obcí však svedčia o tom, že priľahlé územie bolo obývané už od starej doby kamennej (Malčice) v každej z nasledujúcich dôb až po príchod Slovanov, doložených napríklad v blízkych Bánovciach nad Ondavou. Črepy z výkopov, ktoré žiak Peter Ďurčák doniesol na zistenie do Zemplínskeho múzea, pochádzajú zo stredoveku, možno však predpokladať, že medzi stovkami iných, ktoré sa do múzea, žiaľ, zatiaľ nedostali, sa nachádzajú doklady aj o staršom osídlení Ložina. Názov obce má koreň v staroslovanskom slove označujúcom vinič - loza. Vinohrady, pravda mladšie, tu dodnes pripomína chotárny názov Viničkovo poľo. Viac o včasnostredovekej minulosti obce môže povedať až seriózny archeologický výskum, pretože indície tu naznačujú existenciu opevnenia chráneného priekopou a valom s palisádami, ktoré doposiaľ neboli preskúmané. Ďalšie náznaky upozorňujú na možnú existenciu regionálnej cesty, vedúcej po ľavom brehu Ondavy od cesty z juhu Zemplína cez brod pri Vojanoch, V. Kapušany k Užhorodu. Od tejto cesty odbočovala naša predpokladaná cesta v Oboríne a cez Falkušovce, našu dedinu a Bánovce prechádzala ďalej cez Trhovište, ktoré boli významnou trhovou osadou.

Prvá písomná zmienka o našej obci pochádza z roku 1227. Týka sa majetkového sporu, ale jednoznačne z nej vyplýva, že nešlo o nové, ale v tom čase už existujúce sídlisko. Názov Ložín pisár zachytil v podobe Lazon, čo sa čítalo ako "Lažon", na čom sa v neskorších storočiach už menilo len veľmi málo. V roku 1252 sa spomína ako Lazoni. O skutočnosti, že na území obce sa kedysi nachádzali vlastne dve osady, svedčí okrem iného písomná podoba z roku 1326 - Minor Lazon (z lat. Malý) a podoby z roku 1349 Kys Lazon a Noglazon (z maď.). Malý a veľký Ložín. Malý Ložín sa už v roku 1590 spomína ako opustená dedina. Odrazom tejto skutočnosti môže byť aj povest', ktorá hovorí, že miesto na dnešnú obec si obyvatelia vykládali uprostred lesa, keď opustili osadu Kameň. Dodnes pripomínajú chotárnym názvom Na Kameňu, severovýchodne od dnešného centra. Bez zaujímavosti nie je v tejto súvislosti - ako akási tradícia - aj označenie miestnej časti - Nový valal.

Ak sme sa už dotkli povestí, v ktorých sa vždy skrýva aj zrniek pravdy, treba spomenúť ešte jednu. Podľa nej ľudia zo širokého okolia v dávnych časoch vraj vyhľadávali v našej obci studničku so živou vodou, ktorá liečila očné choroby. Z vďačnosti za vyliečenie do nej hádzali rôzne dary, dokonca aj zlaté. A nikomu, ani pastierovi z osady Kameň, ktorý sa o to pokúšal až dvakrát, sa ich nikdy nepodarilo vyloviť, hoci sa jasne blyšľali na dne. V studničke sa pri každom pokuse zakaždým hrozivo zdvihla hladina, kým sa nastrašený odvážlivec nevzdal. Vraj studnička existovala ešte začiatkom nášho storočia, keď popri nej viedla úzkokoľajka.

Vráťme sa však k hodnoverným skutočnostiam. O význame obce v stredoveku svedčí skutočnosť, že tu už pred rokom 1332 existovala fara s vlastným kostolom. Fara tu bola ešte aj v roku 1485, kedy ju spravoval kňaz menom Peter. Pamätníkom týchto čias je starobylý ložínsky rím. kat. kostol, zasvätený kedysi sv. Jánovi krstiteľovi. V časoch reformácie prešiel do rúk protestantov, v roku 1728, po vrátení katolíkom bol zasvätený apoštolom sv. Petrovi a sv. Pavlovi. Kostol bol niekoľkokrát prestavaný. V 15. storočí do barokovej, po roku 1728 do neogotickej podoby, v roku 1896 veriaci pristavali vežu. Z pôvodnej stavby sa zachovalo obvodové múrivo, niekoľko vzácnych architektonických detailov a v renesančnom období vyhotovené mramorové epitafy. Zobrazujú dvoch predstaviteľov rodu Monokyovcov (Petra, ktorý padol r. 1590 a jeho brata). Obaja sa vyznamenali v bojoch uhorských kráľov s Turkami, či symbolizujú aj spomínané pamätne tabule zosnulým. Ich predkovia, pochádzajúci z tokajského Monoku, získali obec od kráľa Karola Róberta už v 14. storočí za vojenské zásluhy, po Toldyovcoch, ktorí v bojoch stáli proti kráľovi. Okrem Monikyovcov, vymrelých po meči okolo polovice 17. storočia, dedinu ako zemepáni vlastnili Izépyovci, Cseleyovci, v 18. storočí Ž. Kovesnay, v nájomnej držbe ich mali Szirmayovci a Andrássyovci, ktorí tu mali majetky až do roku 1927. Po ich odpredaji priekupníci zbúrali aj miestny kaštieľ, postavený asi pred 200 rokmi Sirmajovcami. Zachoval sa iba v kresbe kronikára p. Figmíka. Svedčiacej, že to bola jednoposchodová reprezentatívna stavba v štýle pozdneho baroka. O zemepánovi Pavlovi Sirmajerovi sa zachoval údaj asesora Zemplínskej stolice z roku 1794, že patril k tým zriedkavým predstaviteľom šľachty, ktorí boli sympatizantami Francúzskej revolúcie. Asesor ho obviňoval, že osobne poučal svojich ložínskych poddaných o rovnosti všetkých ľudí, vrátane kráľa a vyzýval ich k revolte voči súčasnému právnemu poriadku.

Obyvateľstvo sa v poddanských časoch zaoberalo poľnohospodárstvom. O jeho relatívne dobrej úrovni svedčí skoré zavedenie trojpoľného systému (oziminy, jariny, úhor), dodnes pripomínaného názvami honov: Horné Šredne a Dolné Polo. V časoch protihabsburských vojen (1606-1711) dedina veľmi trpela, podobne ako väčšina zemplínskych dedín. V roku 1715, tri roky po skončení nepokojov, ešte stále v nej bolo viac opustených (17) ako obývaných (10) domov. Situácia sa však rýchlo zlepšovala. Roku 1869 štatistika zaznamenala už 765 obyvateľov, roku 1900- 788, roku 1940 už 940 občanov. V rokoch 1939-1950 v obci pracovalo úverné družstvo. V rokoch 1940-1952 potravné družstvo. Po druhej

svetovej vojne sa počet obyvateľov pohybuje v rozpätí od 850 do 1100 obyvateľov.

Napríklad v roku 1980 bolo v obci 233 domov, 288 domácností, žilo tu 874 trvale prihlásených obyvateľov, z toho 439 žien. Ekonomicky bolo činných 515 obyvateľov, vrátane 186 žien. V obci našlo zamestnanie 70 občanov, zväčša v JRD, založenom v roku 1957, do priemyselných podnikov v okrese denne cestovalo 113 občanov, kým 77 pracovalo v organizáciách poskytujúcich služby. Z toho vidno, že sociálna skladba sa oproti minulosti, kedy bol Ložín výlučne poľnohospodárskou obcou, značne zmenila.

Táto zmena sa odzrkadlila aj vo vzhľade obce, ktorá do polovice 20. storočia predstavovala typ skupinovej cestnej dediny. Prevládali zrubové, hlinou vymazané a obielené dvojpriestorové domy, zväčša pod slamou, s hospodárskymi budovami vrátane maštale, pristavanými po dĺžke dvora. Sypance stáli samostatne. Po druhej svetovej vojne (front prešiel 27. novembra 1944) občania začali s výstavbou domov v pôdoryse písmena L a štvorca. Aj tie už zväčša ustúpili modernej zástavbe.

Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Materská škola v Ložíne
- Základná škola v Bracovciach

Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- Obvodné zdravotné stredisko v Trhovišti /všeobecný lekár, zubár, ženské oddelenie a lekáreň.
-

Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obecný úrad.

Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

V obci sú dve predajne zmiešaného tovaru /COOP Jednota Michalovce a Jozef Semeš/

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci :

Firma WAK, Veľké Kapušany- Ing. Andrej Vasil'.

Organizačná štruktúra obce

Starosta obce: Ing. Ján Šimko

Zástupca starostu obce : Mgr. Monika Pastirová

Hlavný kontrolór obce: Ing. Eduárd Ambro

Obecné zastupiteľstvo: 7 poslancov

Obecný úrad: 072 05 Obecný úrad Ložín 31.

Rozpočet obce na rok 2013 a jeho plnenie

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2013. Obec v roku 2013 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2013 bol zostavený ako prebytkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2013.
 Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 29.11.2012.
 Rozpočet bol zmenený päťkrát:

- prvá zmena schválená dňa 26.4.2013 uznesením č. 82
- druhá zmena schválená dňa 26.4.2013 uznesením č. 89
- tretia zmena schválená dňa 26.4.2013. uznesením č. 91
- štvrtá zmena schválená dňa 21.6.2013 uznesením č. 98

Rozpočet obce k 31.12.2013 v eurách

	Rozpočet	Rozpočet po zmenách
z toho :		
Bežné príjmy	153946	217266
Kapitálové príjmy	82000	82000
Finančné príjmy	110500	2000
		305908
z toho :		
Bežné výdavky	145300	152528
Kapitálové výdavky	108500	0
Finančné výdavky	82000	153380

Plnenie príjmov za rok 2013 v eurách

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
346446	384444,99	110,96

1) Bežné príjmy - daňové príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
146750	163092	111,13

2) Bežné príjmy - nedaňové príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
2441	2263,95	92,75

3) Bežné príjmy - ostatné príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
4755	70293,14	

Obec prijala nasledovné granty a transfery:

P.č.	Poskytovateľ	Suma v EUR	Učel
1.	ÚPSVaR Michalovce	189,91	Dotácia na AČ
2.	Dotácie na prenesený výkon štátnej správy	43,00 106,00	Živ. prostredie Mzda skladníka CO
3.	MF SR	1428,00	Dotácia na 5% zvýšenie miezd pracovníkov v školstve
4.	Min. dopravy, výst. a reg. rozvoja	358,74	Oprava cestnej infraštruktúry
5.	Okresný úrad Michalovce	1795,31	Voľby a evidencia obyvateľov
6.	ÚPSVaR Michalovce	507,08	Prídavky na deti-osobitný príjemca
7.	Krajský školský úrad	1072,00	Dotácia na predškolákov v MŠ
8.	ÚPSVaR Michalovce	683,20	Školské potreby pre deti v HN a stravovanie
	Spolu	6183,24	

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v súlade s ich účelom.

Kapitálové príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
82000	140323,76	171,12

Prijmové finančné operácie:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
110500	7919,10	

Čerpanie výdavkov za rok 2013 v eurách

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
335800	309168,01	92,06

1) Bežné výdavky:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
145300	155797,55	107,22

v tom :

Funkčná klasifikácia	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Výdavky verejnej správy	80000	66825,60	83,53
Finančná a rozpočtová oblasť	9410	4674,77	49,67
Nakladanie s odpadmi a ochrana živ. prostredia	9460	8214,41	86,83
Výdavky na voľby	0	1548,69	
Požiarna ochrana	500	385,57	77,11
Cintorín a dom smútku	1192	1957,91	164,25
Vzdelávanie - predškolská výchova	36218	43146,08	119,12

Školské stravovanie	4300	6711,37	156,07
Kultúrna činnosť	1900	1059,55	55,76
Sociálne zabezpečenie- prídavky na deti, hmot. núdza stravovanie a šk. potreby, soc. príspevok	200	1073,6	
Šport a čerpanie dotácie z roku 2012 2000 € v 2013 v čiastke 2922 €	4000	6922	173,05

147180

142519,55

2) Kapitálové výdavky :

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
108500	0	0

3) Výdavkové finančné operácie :

Upravený rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
153380	153370,46	99,99

4. Použitie prebytku hospodárenia za rok 2013

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2013
	239528,48
z toho : bežné príjmy obce	239528,48
	155797,55
z toho : bežné výdavky obce	155797,55
	140323,76
z toho : kapitálové príjmy obce	140323,76
	0
z toho : kapitálové výdavky obce	0
Vylúčenie z prebytku	-1247,66
Príjmy z finančných operácií	2288,9
Výdavky z finančných operácií	153370,46
PRÍJMY SPOLU	382141,14
VÝDAVKY SPOLU	309168,01
Vylúčenie z prebytku – úhrada faktúr z roku 2013 v 1/2014	-1247,66

6. Bilancia aktív a pasív k 31.12.2013 v EUR

A K T Í V A

Názov	ZS k 1.1.2013	KZ k 31.12.2013
Neobežný majetok spolu	495072,37	478242,6
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	11477,30	0
Dlhodobý hmotný majetok	483595,07	587125,37
Obežný majetok spolu	14630,83	90021,72
z toho :		
Zásoby potravín v ŠJ	37,14	51,35
Pohľadávky – v šk. jedálni, na dani z nehnuteľnosti a predpis voči MŽP	2374,81	3563,22
Finančné účty	12218,88	86407,15
Časové rozlíšenie /381/	319,64	536,09

P A S Í V A

Názov	ZS k 1.1.2013	KZ k 31.12.2013
Vlastné imanie	134466,05	229768,39
z toho :		
Výsledok hospodárenia	134466,05	229768,39
Závazky	167909,21	1490,78
z toho :		
Rezervy	3292,46	0
Zúčtovanie medzi subjektami VS	2000	0
Závazky zo sociálneho fondu	164,5	243,12
Krátkodobé záväzky	9081,79	1247,66
Bankové úvery a výpomoci	153370,46	0
Časové rozlíšenie	207647,58	337541,24

Hospodársky výsledok v sume 71725,47 bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

7. Ostatné dôležité informácie

7.2 Poskytnuté dotácie

V roku 2013 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov v EUR
TJ	Príspevok na činnosť TJ a na opravu a údržbu	4500.-
Rim.kat.církev	Príspevok na výstavbu v Trhovišti	400.-

Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Vypracoval: Jurková

Predkladá: Ing. Ján Šimko

V Ložine dňa 16.7.2014

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky